

„A lényeg az elérhető legmagasabb minőség!”

Cikkünk címe nemcsak egy egyszerű közhely jelen esetben, ugyanis Solymosi Tari Emőkével beszélgetve a zenei programok olyan oldalával ismerkedhetünk meg, amelyben a magas minőség átgondolt koncepcióval, a valódi közönség pedig valódi zenével találkozik, és így ténylegesen lehetőséget kap mindenki az értékes művészet élvezetére.

! Miért van szerinted az edukációnak kiemelten fontos szerepe napjainkban?

– Az elmúlt egy-két évtizedben valóban örvendetesen megszorodtak az ilyen típusú hangversenyek, és ez több okra is visszavezethető. Minden zenekar vagy koncertszervező cég belátta, hogy saját jól felfogott érdeke felnevelni a jövő közönségét. (Egyébként a kissé tudálékos edukáció szó helyett természetesebb lenne a közönségnevelés szót használni.) Mi a Zuglói Filharmóniában hiszünk abban, hogy a művészetek személységnevelő, harmonizáló, közösségfejlesztő hatása a társadalmat képes magasabb szintre emelni. A kodályi alapelvek alapján magunk is úgy véljük, hogy minden embernek alapvető joga, hogy találkozhasson az értékes művészetekkel. Sajnos a tömegkultúra mindenkire ömlik kérés nélkül is. Ám ahhoz, hogy valaki el tudja dönteni, szereti-e a komoly zenét (jobb híján használjuk most ezt a kifejezést), az operát, a balettet, előbb találkoznia kell vele. Van, amikor a szülő, a nagyszülő is érdeklődik e műfajok iránt, és boldogan viszi magával a gyermekét, unokáját ilyen rendezvényekre, mivel fontosnak tartja, hogy ezek az élmények a gyerek életének is részeivé váljanak. De sajnos az is nagyon gyakori, hogy a szülők a művészetekkel való találkozást nem tudják lehetővé tenni: ők maguk nem érdeklődnek e műfajok iránt, úgy gondolják, hogy nincs ilyesmire idejük, vagy anyagilag nem engedhetik meg maguknak. A Zuglói Filharmónia mindkét esetre kínál magas minőségű, zeneközpontú, de összművészeti programokat.

! Melyek ezek a programok, és milyen módszertani szempontok szerint hoztátok létre őket?

– 1997-ben, vagyis éppen húsz éve kezdtük el a Pastorale sorozatot, amelynek ötletem-

bere, szerkesztő-műsorvezetője én vagyok, és amit elsősorban családoknak szánunk. Amikor Záborszky Kálmán, a Zuglói Filharmónia művészeti vezetője kezdeményezte ezt a sorozatot, az első pillanattól összművészeti programban gondolkodott. Az nyilvánvaló volt, hogy a zene, mégpedig a szimfonikus zenekari zene kapja a központi szerepet, de ehhez szorosan kapcsolódnak filmrészletek, képek vetítése, tánc-, színészi és bábszínészi produkciók, és persze az ismeretterjesztés. A tanév második felében, február, március, április és május hónapban tartjuk az előadásokat, amelyek rendkívül változatosak; mindig más tematikával várjuk a közönséget. Aki bérletet vesz a négy programra, részese lehet két különböző tematikájú hangversenynek vagy a táncot előtérbe helyező produkciónak, egy „beavató” jellegű mesélős operaelőadásnak, az utolsó, májusi alkalommal pedig egy népzene-néptánc előadásnak.

Hogy a tematikus műsoraink közül néhány különlegesebbet említsek, barangoltunk már skandináv országokban, megismertük Indonézia zene- és tánc kultúráját (az Indonéz Nagykövetség segítségével), megidéz-tük a XIX. századi pest-budai bálakat, vagy éppen a velencei karneválok világát (az utóbbi két program főszereplője a Company Canario Historikus Táncegyüttes volt). Volt kifejezetten középkori zenéből összeállított hangversenyünk, ami merész ötletnek tűnhetett részemről, de az egyik legemlékezetesebb produkciónk lett. Volt, amikor XIV. Lajos korától napjainkig áttekintettük a balett történetét, egy nagyon izgalmas és látványos előadás keretében. Erre a Magyar Táncművészeti Főiskola, amellyel régóta szorosan együttműködünk, összesen nyolcvan táncost hozott a különböző produkciókhoz, amelyeket természetesen a Zuglói Filharmónia Szent István

Solymosi Tari Emőke és Záborszky Kálmán

Király Szimfonikus Zenekara kísért. Idén márciusban is lesz egy nagyszabású előadásunk, amely A menüettől a marosszéki táncokig címet viseli, és amelyen azt mutatjuk be, hogy a különféle táncok milyen hatással voltak a zenetörténetre. Voltak természetesen olyan koncertjeink is, amelyeken egy-egy zeneszerző (például Haydn, Liszt, Chopin, Bartók) életét és műveit vittük közelebb a közönséghez (idén februárban például a 250 éve elhunyt Telemannra emlékezünk egy vígoperájával, egy komikus kantátájával és két hangszeres művével), vagy egy-egy zenei műfajt, formát (például a variációt, a rondót, vagy éppen a filmzenét) mutattunk be sokrétűen. Előfordult, hogy a meghívott előadóművészek voltak a középpontban, például néhány éve Stuller Gyula, Várdai István és Fülei Balázs alkotott triót, és természetesen játszottak egy tételt Beethoven Hármasszertényéből is. Rendszeresen tartunk hangszerbemutató koncerteket, de nem a szokásos, didaktikus formában. A mi hangszerbemutató koncertjeink teljes értékű művészi programok a vájt fülű hozzáértők számára is. Hogy csak néhányat említsek, volt már nagy „fagott-shownk”, amelynek Lakatos György és tanítványai voltak a szereplői, volt, hogy a billentyűs hangszereket (orgonát, csembalót, klavichordot, fortepianót, zongorát) mutattuk be Spányi Miklós főszereplésével. Marimba, vibrafon, timpani és társaik cím-

mel Dzsanda Vitalij adott rendkívül színes és sikeres ütőhangszeres koncertet kamarapartnerével és a szimfonikus zenekarral, táncosok közreműködésével és vetítéssel. Itt nemcsak a kortárs zenéig jutottunk el, de még egy előre megtervezett improvizáció is volt – zenében, táncban. De olyan koncertet is tartottunk, amikor a szimfonikus zenekar felépítésével és a hangszereléssel foglalkoztunk, sőt olyat is, amikor a karmester munkáját mutattuk be, többek között a próbákon felvett rövid filmrészletek levetítésével, interjúkkal, igen színes, a barokktól a legfrissebb kortárs zenéig terjedő műsorral. A három karmester, aki ezen a koncerten vezényelt: Medveczky Ádám, Kocsár Balázs és Záborszky Kálmán volt. Tartottunk olyan hangszerbemutatót, amikor egy vonósműhelyt építettünk fel a színpadon, és a mester és inasa mutatta be, milyen anyagokból és hogyan készül el egy-egy hangszer. Több hangszerbemutató koncerthez rendeztem egy-egy kisfilmet is, például arról, hogyan építenek meg egy orgonát, hogyan készül a tárogató, vagy éppen a cimbalom. Idén áprilisban a cselló és ifjú mestere, a ragyogó Devich Gergely lesz a főszereplő, hallhatja majd őt a közönség szülőiban, kamaraművekben és versenymű szólistájaként egyaránt.

A különleges ötletek egyébként nem elegetek. Nagyon fontos a szerkesztés ritmusa, nekem erre is kialakultak trükkjeim a húszéves praxis, és a már közel 500 koncert során, amit eddig vezettem, és aminek nagy részét saját magam találtam ki. Olyan előadást szerkeszteni és létrehozni, amellyel közönséget akarunk nevelni, amely során be akarunk avatni a művészetek csodavilágába fiatalokat és idősebbeket, meglehetősen összetett feladat, sokkal több dologra

kell figyelemmel lenni, mint amikor zeneértő felnőtteknek állítanak össze egy néhány műből álló hangversenyt.

De hogy folytassam, a Pastorale sorozatban 2003 óta, tehát már 14 éve zenés színházi produkcióink is van minden évben. Az első előadásunk Pergolesi Úrhatnám szolgálója volt, amelynek részeit először különböző rendezői koncepciók alapján mutattunk be, közben a rendezőt, Horváth Zoltánt interjúvoltam a műhelytitkokról, majd a nézők szavazhattak, hogy melyik rendezés szerint mutassuk be a teljes darabot a szünet után. Sokan azért nem vonzódnak az operához, mert nem tudják követni a cselekményt, nem értik a szöveget, zavarja őket, hogy állandóan fel-le nézzenek a kivett szöveg miatt. Szerettük volna közel vinni ezt a műfajt a gyerekekhez és a zeneileg kevésbé képzett felnőttekhez egyaránt. Így született meg a mesélős operaelőadásunk, amelynek lényege, hogy két órába sűrítve az opera zeneileg legszebb, legfontosabb részei hangzanak el, és a részek között én mesélem a történetet. A szöveget is magam írom meg, irodalmi igényrel. Ilyenkor tehát végképp nem jöhet szóba semmiféle didaktikus szöveg, hiszen a mesélés a művészi produkció része. Így mutattuk be például Mozarttól a Figaro lakodalmát, a Così fan tutót, a Don Giovannit, a Szöktetés a szerájból, a Varázsfuvolát, Rossinitól A sevillai borbélyt, Donizettitől a Don Pasquálét, a Szerelmi bájítalt, a Csengőt, de még olyan Magyarországon alig hallható darabot is, mint a Viva la mamma. Magyar opera is volt műsoron: Ránki György Pomádé király új ruhája című darabja. Az operaprodukcióinkat mindig Ionel Pantea vagy Horváth Zoltán rendezte.

1999 óta minden májusi előadásunkat az

Állatkertbe költöztettük, kezdetben a Japánkertbe, szabadterre, (ahol különleges élményt jelentett úgy élvezni a Muzsikást, hogy közben csicseregtek a madarak, brekegtek a békák és érezhettük a virágok illatát), később a Varázshegy nevű kiállítóterbe. Ilyenkor mindig valamely nép vagy tájegység zenéjét, táncait, szokásait, népviseletét mutattuk be. Itt is rendkívül színes volt a paletta: többek között dél-amerikai, indiai, skót, ír, görög, bolgár, délszláv, magyar, magyarországi román, felvidéki, erdélyi, moldvai és gyimesi csángó programokat élvezhetett a közönség. Ilyenkor természetesen az adott területek zenéjének és néptáncainak legjobb előadóit hívjuk meg. Volt már vendégünk Sebestyén Márta, Petrás Mária, a Muzsikás, a Vujicsics, a Söndörgő (ez a két délszláv zenét játszó együttes idén újra jön hozzánk), a Tatros Együttes, a Calcutta Trió, Tóth Ildikó és Farkas Zoltán néptáncművészek, a Csillagszemű Táncegyüttes, és még hosszan sorolhatnám.

A jó ötlet, a speciális szerkesztési elvek, a kiváló művészek által történő megvalósítás mellett természetesen nagyon fontos a helyszín. Eddig a Pastorale sorozat négy programjából hármát mindig a Zuglói Zeneház 300 személyes, kiváló akusztikájú nagytermében tartottunk. Ez a terem nagyszerűen variálható, színházi világítástechnika van, stúdió, ahonnan szívét-lelkét beleadó technikus irányítja a vetítést, a világítást. A negyedik program pedig, ahogyan említettem, 17 éven át az Állatkertben volt. 2016-ban nagy változás történt. Ekkor ugyanis a Magyar Művészeti Akadémia, amelynek a közönségnevelés, a művészetek társadalomépítő hatásának érvényre juttatása szintén fontos célkitűzése, a Pastora-

„Színház az egész világ” – Felfedezőúton

A Zuglói Filharmonikusok összművészeti előadása a zuglói felső tagozatos általános iskolások és gimnazisták számára

A helyszín a Columbus utcai Szent István Zeneház nagyterme volt, ahol 2016. november végén „Színház az egész világ” címmel Shakespeare műveiből izgalmas válogatást és impressziókat kaphattak a jelenlők. Nem könnyű versenyre kelni a friss és gyors információ áramlással, és valóban nehéz kérdés, hogyan lehet fogyasztatóvá tenni a klasszikus kultúrát, mert az arról folyó vita hamar irreleváns lesz, hogy

probléma-e, ha egy gyerek nem ismeri a Shakespeare interpretációkat, ha az alapállás az, hogy nem olvas, nem hallgat komolyzenét, nem jár színházba és így tovább. Megfelelő érzékkel Solymosi Tari Emőke egy könnyen fogyasztható, de cseppet sem könnyed műsort rakott össze, figyelve az internet generáció azon igényére, hogy lehetőleg a látottak és hallottak izgalmasak és érdekfeszítőek legyenek egyszerre.

Így kezdődött a körülbelül ötven perces program Zeffirelli Rómeó és Júlia filmjének egyik jelenetével, majd a műsorvezető a felvezetésében azt is elmondta, hogy a négyszáz éves Shakespeare-re emlékezünk. A cél nem egy rendhagyó irodalom óra, hanem a Shakespeare által ihletett mesterművek bemutatása, és a filmjelenetet rögtön követte is Gounod operája, Júlia áriájával. Közben kivetítőn volt olvasható a rondó

le-sorozat társrendezőjévé vált, így tavaly óta mind a négy program a Pesti Vigadó patinás dísztermében kap otthont. Az első Vigadó-beli sorozatunk akkora siker volt, hogy a szombati és vasárnapi két-két előadás után bőven megtelt volna a terem harmadszor is. Az összes pótszékbe kellett vinni a terembe. A közönségből sokan odajöttek hozzánk, vagy levelet írtak, és a legnagyobb lelkesedéssel és elismeréssel nyilatkoztak az előadásokról.

Húsz éve bízott meg Záborszky Kálmán a Pastorale szerkesztésével és vezetésével, és azóta a teljes bizalom légkörében dolgozhatom, ami persze szárnyakat ad. Ezért nem tudok eléggé hálás lenni. Természetesen mindent megbeszélünk, rendszeresen értekezünk a programok kialakítása során. Az alapötlet kitalálása, a szerkesztés, a képanyag összeállítás, a szövegírás az én feladatom, és persze a műsorvezetés is, amin nagyon sok múlik, hiszen a műsorvezető alapvetően meghatározza az előadás hangulatát. A vetített képanyagot nagy gondalal válogatom össze. Nálunk ez nem öncélú dolog, nem azért csináljuk, mert ez manapság „trendi”, hanem azért, mert ezzel rengeteg plusz információt lehet átadni, segíteni lehet a zeneművek hangulatának megteremtését. A művészekkel folytatott rövid beszélgetések is fontosak, hiszen így a közönség közelebb kerül hozzájuk. Nagyszerű az is, hogy a Zuglói Filharmonianál mindenki belead anyait-apait, tehát mindenki érzi, tudja, hogy egy missziót végzünk. Záborszky Kálmán mellett a Szent István Király Szimfonikus Zenekart két kiváló karmester, Ménesi Gergely és Horváth Gábor vezényli. Nagy öröm, amikor a szólisták a saját volt növendékeink, így például a sorozatban többször fellépett

már a zseniális Berecz Mihály zongorista, vagy említhetném Bíró Zsófia fuvolaművészt, Vecsey Gyulát, a kitűnő buffo-baritont. A legtöbb előadásunk része a balett, a néptánc, a historikus tánc, a modern tánc. Nagyszerű az együttműködésünk a szintén zuglói, nemzetközileg is elismert Magyar Táncművészeti Főiskolával. Szakály György rektor és Schanda Beáta művészeti menedzser ideális partnerek. Eddig a 20 év alatt összesen körülbelül 220, saját ötleten alapuló programunk volt. Az alapelvünk kezdetektől fogva az, hogy a program minden generációnak szóljon. Olyan előadásokat hozunk létre, amelyek a hat-hétéves gyerekektől a nyugdíjas nézőkig minden korosztálynak élvezetet jelenthetnek.

■ *A Pastorale mellett a Felfedezőúton című sorozat egy kicsit más típusú koncepció mentén halad. Hogyan indult ez a program?*

– A Felfedezőúton sorozatunk 2011-ben indult, tehát jóval fiatalabb, mint a Pastorale, és az is tény, hogy ezt a hatalmas vállalkozást a Pastorale sorozattal szerzett tapasztalataink nélkül nem tudtuk volna elindítani. Kiindulópontja az volt, hogy Záborszky Kálmán szembesült azzal a statisztikával, hogy a mai magyar gyerekeknek csak 1%-a jut el a családjával koncertre, operába, színházba. Megdöbbenve ettől az adattól ő maga is készített egy felmérést Zuglóban, ami az országoshoz képest jobb, de azért még mindig eléggé lesújtó, 4%-os eredményt hozott. A feladat világos volt számára: a szociokulturális háttértől függetlenül minden zuglói gyerekeknek és fiatalnak meg kell adni a lehetőséget az értékes művészetekkel való találkozásra. 2011 novemberében indult el ez a sorozat, szín-

tén az én szerkesztésében és műsorvezetésével. Ősszel mindig a 10-től 18 évesek kapnak egy összművészeti programot, márciusban pedig az 5-től 10 éves óvodások, illetve kisiskolások. Ezekre a 45-50 perces programokra tehát minden zuglói gyerek és diák eljut, ingyenesen, iskolaidőben. Ahhoz, hogy egy-egy korosztály valamennyi tagja el tudjon jönni, mindkét előadásból tizennyolcat kell tartanunk, ez tehát évente harminchat előadás. Az éves látogatószám 11 és 12 ezer között van. Nemsokára megtartjuk a 200. ilyen programunkat, így elmondhatom, hogy a Felfedezőúton is egy igazi sikersorozat. Azt gondolom, hogy a zuglói önkormányzat is büszke erre az egyedülálló programra. Nagy öröm számunkra, hogy politikai színezetűl függetlenül az önkormányzat a kezdetektől támogatja a Felfedezőúton sorozatot, s ezáltal a kerület gyerekeinek, diákjainak művészeti nevelését. Fontos, hogy mindez nem a tornatermekben történik, hanem egy professzionális helyszínen, a Zuglói Zeneház nagytermében. A gyerekek általában ünneplőben érkeznek, a legteljesebb feyelemmel és láthatóan nagy örömmel várják a produkciót. Számítanak arra, hogy ismét valami jó dologban lesz részük, hiszen minden évben jönnek. Mivel 2011-ben indult ez a program, egy akkor 10 éves diák mostanáig már hat különböző tematikájú zenés-táncos-vetítéses-mesélős előadáson vehetett részt! Ennyi előadáson szerzett élmény, öröm egymásra épül és együttesen már változást hoz létre a diák és a művészetek viszonyában. Mi abban hiszünk, hogy ez a program hosszú távon emeli a zuglóiak életminőségét. Persze, az elején nem volt könnyű meggyőzni az igazgatókat, mert aggódtak a kieső ta-

szövege. A zenekart – végig – Horváth Gábor, a Gödöllői Szimfonikusok karmestere vezényelte úgy, mintha egy MŰPA-ban rendezett koncerten lépett volna fel. Az esemény Prokofjevvel, majd Csajkovszkijjal folytatódott, ahol Rómeó és Júlia pas de deux-jét két balett hallgató előadásában láthattuk csodálatos zene kíséretében, Harangozó Gyula régi koreográfiájával.

A két veronai nemesből is meghallgathattunk egy dalt, az an Sylvia címűt Schubertől, melynek szövege szintén a kivetítőn volt kísérhető, és Szabó Magda fordítását ismerhettük fel benne.

Nemcsak az irodalom, a zene és a tánc, hanem a festészet is helyet kapott, és a kivetítőn, amikor nem éppen az aktuális

dallam szövegét olvashattuk, Shakespeare drámáihoz kapcsolódó festmények és fotók váltották egymást, Hebert Lambertől, William Blake-től vagy éppen Henry Howardtól.

Színházba is eljutottunk, Solymosi Tari Emőke átvételében felvillantotta a Globe épületének különös történetét is, és belenézhattunk egy 1967-es Szentivánéji álomba a Madách színházból Ádám Ottó rendezésében. Innen már nem nagy ugrás Debussy és a prelűdök, amelyből Puck táncát Pellett Sebestyén fiatal tehetséges zongorista előadásában hallhattuk. Nem maradt ki Mendelsshon Bartholdy Szentivánéji álom kíséretében sem Arany János fordításával, ami mai szemmel nagyon kedvesen hat:

Philoméla dalabáj
Zengje lágyan: lullabáj
Semmi bú
Semmi báj
Asszonyunkra itt ne szállj,
Jó'szakát, lullabáj.

Végül, hogy az igazán populáris darabok se maradjanak ki, Mendelsshon Nászindulóját hallhattuk a balett előadás egy jelenetével, amelyet Szakály György álmodott újra. Vélhetően ez az összművészeti előadás nemcsak Shakespeare-t, hanem interpretációit is közelebb vitte a fiatalokhoz, és talán érdemes azt is végiggondolni, hogy a még frissebb film- és színházi változatok is megérinthetik a kamaszokat.

Szekeres Nikolettá

FOTÓ: NÉMETH SZABOLCS

nórák miatt. De már az első programunkkal csatát nyertünk: minden igazgató és tanár látta, hogy a diákok így összehasonlíthatatlanul többet kapnak, mint amennyit az elmaradt tanórák miatt veszítenek. Nem véletlen, hogy a kerület ifjúságát kor szerint két csoportra osztottuk (5-től 10 évesek és 10-től 18 évesek), hiszen egészen máshogy kell e korosztályokhoz közelíteni. Az óvodásoknak és kisiskolásoknak a zene, tánc, vetítés mellett műsorvezető társamnak, a kitűnő népzeneész Szerényi Bélának köszönhetően a különböző népi játékokban való aktív részvétel lehetőségét is nyújtani tudjuk, és ezt nagyon élvezik a gyerekek. Természetesen a népi játékokat úgy választjuk ki, hogy szorosan kapcsolódjanak a bemutatott zeneművek, táncprodukciók tematikájához. Mind a kicsiknél, mind a nagyoknál törekszünk arra, hogy a lehető legtöbb művészeti ágat megjelenítsük: így például néha elhangzik egy vers, kivetítünk festményeket, épületeket, bejátszunk filmrészleteket... Az igazi csoda persze az élő zene és a tánc. A hozzánk látogató gyerekek döntő többsége egészen biztosan nálunk lát életében először szimfonikus zenekart és balettet! Komoly feladat egy olyan nézőközönséget lekötöni, amelyik 300 izgó-mozgó kisgyerekből, vagy 300 kamaszból áll, alig néhány fáradt pedagógus kíséretében. És 2011 óta a varázslat mindig megtörtént, minden előadásunk hatalmas siker volt, a gyerekek hosszan tapsolnak, beírnak az emlékkönyvünkbe, levelet írnak nekünk, lerajzolják az élményeiket.

■ Mi az, ami egy külső szemlélőnek eszébe sem jut egy-egy produkció kapcsán?

– Ó, sok ilyesmi van. Ahhoz például, hogy az ifjú balettművészek táncolni tudjanak a reggel 8:30-kor kezdődő első előadáson, már 7 óra körül kezdenek melegíteni. Utána öltöznek, sminkelnek... Vagy gondoljon bele valaki, mit jelent egy zenekarnak ugyanazt a programot egy bő hét leforgása alatt 18-szor ugyanolyan odaadással eljátszani! Vagy egy egészen más példa: ahhoz, hogy amikor megérkezik egyszerre a 300 óvodás és kisiskolás, és le kell vennie a kabátját, biztosítani kell olyan állványokat, amelyeken a ruhaakasztók kellően alacsonyra vannak szerelve. A távozó és az újonnan érkező 300-300 fős diáksereget külön útvonalon kell érkeztetni, illetve kiengedni az épületből, hogy ne legyen keveredés. Mondanom sem kell, a rendezvény-szervezőknek, a szervezésben résztvevő segítőinknek, de még a takarítónőknek is hibátlanul kell dolgozni ahhoz, hogy egy ilyen nagyszabású akció megvalósulhasson. 2017 márciusában például szerdától szerdáig, vagyis mindössze 8 nap leforgása alatt fogunk 18 koncertet tartani 6000 kisgyerekeknek.

■ Mit gondolsz összességében az ifjúsági edukációs programokról és arról, hogy nincs módszertani könyv, vagy ha úgy jobban tetszik, módszertani ötlettár?

– Örülök, hogy egyre több ilyen program van, de az is biztos, hogy a mennyiségi növekedéssel a programok felhígulása is

együtt járhat. Nekem mindig fáj, amikor azt látom, hogy a gyerekeknek, diákoknak szánt programokat hahninak tekintik, hogy nincsenek igazán gondosan előkészítve, vagy hogy nincs bennük fantázia... Az országból már több helyről kérdezték, nem lehetne-e a Felfedezőúton sorozatot utaztatni, mert mennyire jó lenne, ha ezt mások is láthatnák, nemcsak a zuglóiak. Ennek mi is örülnénk, de ez nagyon komoly szervezést és anyagi ráfordítást igényel, hiszen nagy létszámú előadó apparátusról van szó. Én azt gondolom, az is jó megoldás lehet, ha mindenütt megkeresik a helyi erőket, a lelkes és hozzáértő embereket, és megpróbálnak nívós programokat összeállítani a gyerekeknek, diákoknak, családoknak a helyi adottságoknak megfelelően. Mindenki azzal tud hatást elérni, ha azt csinálja, amiben ő különösen tehetséges. Nagyon fontos, hogy ezeket a programokat komoly előkészületek előzzék meg, lényeges az infrastrukturális háttér megteremtése is. A lényeg az elérhető legmagasabb minőség, hiszen csak így történhet meg a varázslat! Egy módszertani ötlettár pedig nagyon hasznos lenne, hiszen sokaknak segíthetne. A jó gyakorlatok tanulmányozása tehát előre vihetné az ügyet. Alapvetően a művészi elhivatottság, a szakmai igényesség, a lelkesedés, a fantázia, no és persze a kellő idő- és energiaráfordítás számít. Ahogy Kodály is mondta: a gyerekeknek csak a legjobb elég jó.

Szekeres Nikolettá